

ECLI:NL:RBASS:2011:BU3339

Instantie	Rechtbank Assen
Datum uitspraak	04-11-2011
Datum publicatie	04-11-2011
Zaaknummer	19/996535-09
Rechtsgebieden	Strafrecht
Bijzondere kenmerken	Eerste aanleg - meervoudig
Inhoudsindicatie	Verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan oplichting en valsheid in geschrifte. Door het opvoeren van niet bestaande dienstverbanden in de administratie van de Arnhemse Buitenschool heeft hij er, in de functie van Algemeen directeur, voor gezorgd dat deze school ten onrechte geldbedragen van het ministerie van OCW kon verkrijgen. Een deel van het verworven geld is gebruikt voor de bekostiging van het bovenmatig ophogen van zijn salaris en het aan hem verstrekken van een afscheidsbonus. Om de gang van zaken administratief te verbloemen heeft hij valse benoemingsbrieven opgemaakt en deze in de administratie van de school laten opnemen. Daarnaast heeft hij valselijk facturen opgemaakt om ook daarmee een verhoging van zijn salaris te kunnen bewerkstelligen. Naar het oordeel van de rechtbank is deze handelwijze, gelet op zijn maatschappelijke positie, als uiterst kwalijk te bestempelen.
Vindplaatsen	Rechtspraak.nl

Uitspraak

RECHTBANK ASSEN

Sector Strafrecht

Parketnummer: 19/996535-09

datum uitspraak: 4 november 2011

op tegenspraak

Raadsman: mr. H.A. Schenke, advocaat te Nijmegen

Raadsman: mr. P.J.L.R. van Passel, advocaat te Nijmegen

Raadvrouw: mr. J.M. Graat, advocaat te Nijmegen

VONNIS van de rechtbank te Assen, meervoudige kamer voor strafzaken, Noordelijke Fraudekamer, zitting houdende te Assen, in de zaak tegen:

[verdachte 1],
geboren op [datum] 1943 te [plaats] ([land]),
wonende te [plaats], [adres].

Dit vonnis is gewezen naar aanleiding van het onderzoek op de terechtzittingen van 14 januari 2011, 19 april 2011, 10 en 11 oktober 2011 en 24 oktober 2011.

TENLASTELEGGING

De tenlastelegging is ter terechtzitting van 10 oktober 2011 op vordering van de officier van justitie gewijzigd en is daarmee als volgt komen te luiden:

Aan de verdachte is ten laste gelegd dat:

1.

Stichting De Arnhemse Buitenschool in of omstreeks de periode van 1 januari 2001 tot en met 1 augustus 2006 te Arnhem en/of Klazienaveen en/of Beesd en/of Bladel en/of Doornenburg, althans in Nederland tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen, (telkens) met het oogmerk om zichzelf en/of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, door het aannemen van een valse hoedanigheid en/of door een of meer listige kunstgrepen en/of door een samenweefsel van verdichtsels het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen bewogen tot afgifte van meerdere, althans (een) geldbedrag(en), in ieder geval enig goed, en/of het teniet doen van een (deel van een) inschuld, hebbende de Stichting Arnhemse Buitenschool en/of (een van) haar mededaders toen en daar listiglijk en/of bedrieglijk en/of in strijd met de waarheid het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen voorgehouden dat

a. [betrokkene 2] en/of [betrokkene 3] en/of [betrokkene 4] en/of [betrokkene 5] werkzaamheden in het kader van een dienstverband hebben verricht en/of

b. [verdachte 1] diverse werktijdfactorverhogingen en/of onkostenvergoedingen waren toegekend conform toepasselijke wet- en regelgeving

althans voor de hiervoor onder a. en b. genoemde werkzaamheden en/of dienstverbanden en/of (onkosten)vergoedingen, (rijks)vergoeding en/of (rijks)bekostiging en/of onderwijsbekostiging aangevraagd bij het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

waardoor het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (telkens) werd bewogen tot bovenomschreven afgifte, en/of tot het teniet doen van (deel van een) inschuld

tot (het) vorenstaand(e) feit(en) verdachte opdracht heeft gegeven en/of feitelijke leiding heeft gegeven aan de vorenstaande verboden gedraging(en);

(art 326 Wetboek van Strafrecht)

2.

hij in of omstreeks de periode van 1 januari 2001 tot en met 1 augustus 2006, te Arnhem en/of Klazienaveen en/of Beesd en/of Bladel en/of Doornenburg, althans in Nederland, tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen met (telkens) het oogmerk om zichzelf en/of een ander wederrechtelijk te bevoordelen

(telkens) door het aannemen van een valse naam en/of van een valse hoedanigheid en/of door een of meer listige kunstgrepen en/of door een samenweefsel van verdichtsels (het dagelijks- en/of algemeen bestuur van) Stichting de Arnhemse Buitenschool en/of het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen heeft bewogen en/of laten bewegen tot afgifte van (een) geldbedrag(en), in elk geval enig goed, hebben verdachte en/of (een van) zijn mededaders toen en daar (telkens) listiglijk en in strijd met de waarheid het algemeen en/of dagelijks bestuur van de Arnhemse Buitenschool voorgehouden dat

a. de bezoldiging van [verdachte 1] in overeenstemming met toepasselijke wet- en regelgeving was en/of

b. het aan [verdachte 1] toekennen van een (extra) onkostenvergoeding van EUR 6.500,00 over het schooljaar 2003-2004 door middel van de verhoging van de werktijdfactor kon en mocht worden betaald

en/of

c. betaling van EUR 1.500,00 ter aanvulling van het salaris en/of aanvullende beloning van [verdachte 1] over het schooljaar 2004-2005 conform toepasselijke wet- en regelgeving was en/of

d. een extra vergoeding en/of beloning van EUR 3.500,00 per maand over het schooljaar

2005-2006 aan [verdachte 1] conform toepasselijke wet- en regelgeving kon en mocht worden bekostigd uit ophoging van de werktijdfactor en/of het opvoeren van een fictief dienstverband voor [betrokkene 2] en/of [betrokkene 3], en/of

e. een afscheidsbonus en/of aanvullende beloning van (ongeveer) EUR 15.000,-, althans enig bedrag, in 2006 aan [verdachte 1] conform toepasselijke wet- en regelgeving kon en mocht worden bekostigd door middel van uitbetaling op een fictief dienstverband voor [betrokkene 2] en/of [betrokkene 3].,

waardoor Stichting De Arnhemse Buitenschool en/of het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (telkens) werd bewogen tot bovenomschreven afgifte;

(art 326 Wetboek van Strafrecht)

3.

hij te Klazienaveen, althans in Nederland, in of omstreeks de periode van 16 september 2004 tot en met 10 januari 2005,

tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen, meermalen, althans eenmaal, valselijk heeft opgemaakt en/of vervalst een of meer bescheiden, te weten vijf, althans een aantal, facturen, (schijnbaar) afkomstig van Stichting de Arnhemse Buitenschool, te weten:

a. factuur d.d. 16 september 2004 betreffende werkzaamheden in augustus 2004 (D-044) en/of

b. factuur d.d. 16 september 2004 betreffende werkzaamheden in september 2004 (D-045) en/of

c. factuur d.d. 6 november 2004 betreffende werkzaamheden in de maand oktober 2004 (D-046) en/of

d. factuur d.d. 10 januari 2005 betreffende werkzaamheden in de maand november 2004 (D-049) en/of

e. factuur d.d. 10 januari 2005 betreffende werkzaamheden in de maand december 2004 (D-052)

zijnde (telkens) enig geschrift dat bestemd is om tot bewijs van enig feit te dienen, zulks met het oogmerk om deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken,

bestaande de valsheid hierin dat de op de facturen vermelde werkzaamheden nimmer zijn uitgevoerd en/of waren uitgevoerd binnen het kader van het bestaande dienstverband tussen verdachte en Stichting de Arnhemse Buitenschool

(art 225 lid 1 Wetboek van Strafrecht)

4.

hij te Arnhem en/of Klazienaveen en/of Beesd, althans in Nederland, in of omstreeks de periode van 1 juni 2002 tot en met 5 september 2005,

tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen, meermalen, althans

eenmaal, valselijk heeft opgemaakt en/of vervalst een of meer bescheiden, te weten drie, althans een aantal, benoemingsbrie(f)(ven) (schijnbaar) afkomstig van Stichting de Arnhemse Buitenschool, te weten:

a. een benoemingsbrief d.d. 25 juni 2002 gericht aan [betrokkene 2] (D-095) en/of

b. een benoemingsbrief d.d. 5 september 2002 gericht aan [betrokkene 4] (D-033) en/of

c. een benoemingsbrief d.d. 5 september 2002 gericht aan [betrokkene 5] (D-091)

zijnde (telkens) enig geschrift dat bestemd is om tot bewijs van enig feit te dienen, zulks met het oogmerk om deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, bestaande de valsheid hierin dat voornoemde personen nimmer een dienstbetrekking met Stichting de Arnhemse Buitenschool zijn aangegaan

(art 225 lid 1 Wetboek van Strafrecht)

5.

hij in of omstreeks de periode van 24 juni 2008 tot en met 18 juni 2009 te Arnhem en/of Klazienaveen en/of Beesd, althans in Nederland tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen, eenmaal/meermalen [betrokkene 9] en/of [betrokkene 1] en/of [betrokkene 6] en/of [betrokkene 7] en/of [betrokkene 8] heeft bedreigd met enig misdrijf tegen het leven gericht, althans met zware mishandeling, immers heeft verdachte en/of zijn mededader(s) hen telefonisch de woorden toegevoegd "Kutwifj jou maken we ook kapot" en/of "Ik ga al je botten breken" en/of "We zullen je terroriseren" althans woorden van gelijke dreigende aard of strekking en/of hebben verdachte en/of zijn mededader(s) condoleancekaarten met daarin de sterfdatum van de ontvanger vermeld en/of dreigbrieven verstuurd naar voornoemde personen terwijl van deze condoleancekaarten en/of brieven een dreigende aard of strekking uitging.

art 285 lid 1 Wetboek van Strafrecht

6.

Hij in of omstreeks de periode van 1 juni 2008 tot en met 12 januari 2010 te Arnhem en/of Klazienaveen en/of Beesd, althans in Nederland, tezamen en in vereniging met een andere of anderen, althans alleen, (telkens) opzettelijk de eer en/of goede naam van [betrokkene 1] heeft aangerand door tenlastelegging van een of meer bepaalde feiten, met het kennelijke doel om

daaraan ruchtbaarheid te geven, immers heeft hij met voormeld doel aan (een groot aantal) medewerkers van de Stichting De Arnhemse Buitenschool brieven verzonden met en daarin onder meer - zakelijke weergegeven- opgenomen dat:

deze [betrokkene 1] zich schuldig heeft/zou hebben gemaakt aan seksuele intimidatie en/of misbruik en/of

deze [betrokkene1] schuldig is/zou zijn aan financieel wanbeleid

en/of

deze [betrokkene 1] verantwoordelijk is/zou zijn voor trauma's en/of angstgevoelens

bij medewerkers

Al dan niet terwijl hij wist of redelijkerwijs moest vermoeden dat de tenlastegelegde feiten in strijd met de waarheid zijn.

art 261 lid 1 Wetboek van Strafrecht

art 261 lid 2 Wetboek van Strafrecht

art 262 lid 1 Wetboek van Strafrecht

7.

Hij in of omstreeks 4 februari 2009 aan de [adres] te Arnhem, althans in Nederland, tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen, opzettelijk en wederrechtelijk, een auto, BMW met kenteken [nummer], toebehorende aan [betrokkene 1], althans enig goed toebehorende aan een ander

dan verdachte heeft vernield en/of beschadigd en/of onbruikbaar heeft gemaakt immers heeft hij, verdachte en/of zijn mededaders de auto van [betrokkene 1]

bewerkt met afbijtmiddel waardoor deze auto werd beschadigd

art 350 lid 1 Wetboek van Strafrecht

art 47 lid 1 ahf/sub 1 Wetboek van Strafrecht

8.

hij in of omstreeks de periode van 1 juni 2008 tot en met 12 januari 2010, te Arnhem en/of Klazienaveen en/of Beesd in elk geval in Nederland, tezamen en in vereniging met een ander of anderen, althans alleen, wederrechtelijk stelselmatig opzettelijk inbreuk heeft gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van [betrokkene 1], in elk geval van een ander, met het oogmerk die [betrokkene 1], in elk geval die ander, te dwingen iets te doen, niet te doen, te dulden en/of vrees aan te jagen, immers heeft/hebben hij, verdachte en/of zijn mededaders wederrechtelijk stelselmatig opzettelijk en met voormeld oogmerk op verschillende data en/of tijdstippen in voornoemde periode (onder meer)

- (naar het woonadres van) die [betrokkene 1] meerdere brieven en/of condoleancekaarten gestuurd en/of

- die [betrokkene 1] telefonisch benaderd/ bedreigd en/of

- (smaad)brieven en/of (lasterbrieven) over deze [betrokkene 1] heeft verzonden naar een (groot) aantal medewerkers van de school waar [betrokkene 1] directeur was en/of

- de auto van [betrokkene 1] heeft vernield

art 285b lid 1 Wetboek van Strafrecht

Vordering van de officier van justitie

De officier van justitie heeft gevorderd dat de rechtbank de verdachte ter zake van het onder 5 tenlastegelegde ten aanzien van de telefonische bedreigingen en het onder 7 tenlastegelegde zal vrijspreken en terzake het onder 1, 2, 3, 4, 5, 6 en 8 tenlastegelegde zal veroordelen tot een gevangenisstraf voor de duur van 15 maanden met aftrek van voorarrest en betaling van een geldboete van 20.000,=, subsidiair 135 dagen hechtenis.

Nietigheid van de dagvaarding:

Ten aanzien van feit 1:

Ten aanzien van de bij wijziging tenlastelegging aan feit 1 toegevoegde subsidiaire variant is de verdediging van mening dat niet is in te zien op welk gedeelte van de oorspronkelijke tenlastelegging deze wijziging betrekking heeft.

De rechtbank kan de verdediging hierin niet volgen. Naar het oordeel van de rechtbank is het verwijt dat verdachte in dit deel van de tenlastelegging wordt gemaakt voldoende duidelijk. Immers, in de primaire variant gaat het om het voorhouden van de onder a. en b. vermelde gegevens, terwijl de subsidiaire variant betrekking heeft op aanvragen van de genoemde bekostiging op basis van de onder a. en b. vermelde gegevens.

Ten aanzien van feit 2:

De verdediging heeft betoogd dat de tenlastelegging ten aanzien van feit 2 onder a. onvoldoende feitelijk is en derhalve nietig dient te worden verklaard, nu de officier van justitie van de gehele bezoldiging in de periode van 1 januari 2001 t/m 1 augustus 2006 uit gaat en [verdachte 1] uit de tenlastelegging niet kan opmaken op welk gedeelte van zijn bezoldiging de dagvaarding betrekking heeft.

De rechtbank is van oordeel dat het onder feit 2. op de dagvaarding vermelde feit partieel nietig dient te worden verklaard, zij het op andere gronden dan door de verdediging is aangevoerd.

Vooruitlopend op de nader in dit vonnis te geven bewijsbeslissing stelt de rechtbank nu al vast dat er onvoldoende aanwijzingen en aanknopingspunten aanwezig zijn voor het bewijs dat verdachte, al dan niet met één of meer anderen, (het dagelijks- en/of algemeen bestuur van) Stichting de Arnhemse Buitenschool heeft bewogen tot afgifte van (een) geld(bedrag) of een goed. Niet in geschil is immers dat de onder feit 2 bedoelde betalingen aan verdachte gedaan zijn met gelden die afkomstig zijn van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (nader: het ministerie).

Resteert in de dagvaarding onder feit 2. het verwijt dat het ministerie door (onder meer) verdachte tot deze afgifte zou zijn bewogen. Ten aanzien van dit aan verdachte gemaakte verwijt is de dagvaarding onder feit 2. naar het oordeel van de rechtbank innerlijk tegenstrijdig, nu in de 14e en 15e regel wordt verwoord dat (onder meer) verdachte met dat doel het algemeen en/of dagelijks bestuur van de Arnhemse Buitenschool de onder a. tot en met e. genoemde gegevens heeft voorgehouden. Het één kan echter nimmer tot het ander leiden.

In zoverre dient de dagvaarding nietig te worden verklaard.

Ten aanzien van feit 5:

De verdediging heeft aangevoerd dat de dagvaarding ter zake van feit 5. nietig verklaard dient te worden, nu uit de dagvaarding niet valt op te maken op welke (gedeeltes van welke) dreigbrieven de dagvaarding op dit punt betrekking heeft.

De rechtbank kan de verdediging in dit standpunt niet volgen voor zover het de condoleancekaarten betreft. Evident is om welke kaarten het gaat en wat het verwijt is dat verdachte met betrekking tot die kaarten wordt gemaakt.

Met de verdediging is de rechtbank van oordeel dat het ten aanzien van de overige onder 5. bedoelde dreigbrieven niet duidelijk is op welke (gedeeltes van welke) dreigbrieven de dagvaarding betrekking heeft.

De dagvaarding dient ten aanzien van dit onderdeel dan ook nietig te worden verklaard.

Ten aanzien van feit 6:

De verdediging heeft betoogd dat de dagvaarding ten aanzien van feit 6 onduidelijk is omdat de verdachte uit de tenlastelegging niet kan opmaken op welke smaad- en/of lasterbrieven de dagvaarding betrekking heeft en dat de dagvaarding op dit onderdeel derhalve nietig dient te worden verklaard.

De rechtbank stelt vast dat zich in het strafdossier zogenoemde wetenschapsbrieven alsook meerdere andere brieven met daarin kwetsende teksten bevinden. In het onder 6. tenlastegelegde feit wordt niet geconcretiseerd welke brieven worden bedoeld. De tenlastelegging is naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende concreet en duidelijk. De dagvaarding dient daarom in zoverre nietig te worden verklaard.

Ten aanzien van feit 8:

In aansluiting op hetgeen hiervoor is overwogen is de rechtbank met de verdediging van oordeel dat de tenlastelegging onder feit 8 onvoldoende concreet en duidelijk is voor wat betreft de daarin vermelde

smaad- en/of lasterbrieven (derde gedachtestreepje) en brieven (eerste gedachtestreepje).

De dagvaarding dient daarom in zoverre nietig te worden verklaard.

Ontvankelijkheid van het Openbaar Ministerie

Nu de klacht ten aanzien van de belaging (feit 8) te laat is ingediend en uit de aangiftes van [betrokkene 1] niet expliciet blijkt dat hij vervolging wenst, dient het Openbaar Ministerie terzake van het overgebleven deel van de tenlastelegging onder feit 8 niet ontvankelijk te worden verklaard. De rechtbank merkt hierbij ten overvloede op dat ook geen bewijs van het resterende deel kan volgen omdat niet bewezen kan worden dat er door het verzenden van één condoleancekaart stelselmatig inbreuk is gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van [betrokkene 1].

Bewijsoverwegingen

Ten aanzien van de feiten 1 en 4:

Op grond van de bewijsmiddelen zoals deze blijken uit het strafdossier en het verhandelde op de zitting gaat de rechtbank uit van de volgende gang van zaken:

In de administratie van de Arnhemse Buitenschool (hierna: de ABS) zijn in de onder feit 1. tenlastegelegde periode dienstverbanden opgevoerd en verwerkt ten name van [betrokkene 2] (de zoon van verdachte, in twee verschillende periodes), [betrokkene 3] (schoondochter van verdachte), [betrokkene 4] en [betrokkene 5]. Deze dienstverbanden zijn administratief verantwoord door in de administratie benoemingsbrieven betreffende deze personen op te nemen. Deze benoemingsbrieven zijn door de administratief medewerkster [betrokkene 6] gemaakt in opdracht van de medeverdachte [verdachte 2], die daarvoor de opdracht van verdachte had gekregen

[betrokkene 3] heeft echter nimmer werkzaamheden voor de ABS verricht. Ook [betrokkene 2] in 2005 geen werkzaamheden voor de school verricht, terwijl hij volgens de gegevens in de administratie van de ABS in dat jaar wel in dienst van de school werkzaam is geweest. Beiden zijn door verdachte benaderd met de vraag of ze wilden meewerken aan de gefingeerde dienstbetrekking, omdat er binnen de ABS bepaalde betalingen gedaan moesten worden.

Door de ABS zijn de berekende salarissen van genoemde personen, via het computersysteem (CASO), door gebruik te maken van de door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (hierna: het ministerie) aan de ABS toegekende formatierekeneenheden (de zogenoemde fres) gedeclareerd bij het ministerie en vervolgens heeft het ministerie de gedeclareerde bedragen aan de ABS verstrekt.

Deze handelwijze is gehanteerd om de door het bestuur van de ABS goedgekeurde extra vergoeding en afscheidsbonus voor de verdachte te kunnen bekostigen en administratief te verantwoorden. Het gefingeerde salaris is voor beiden vastgesteld en vervolgens bij het ministerie gedeclareerd door of in opdracht van [verdachte 2], directeur Centrale Diensten verantwoordelijk was voor de financiën binnen de ABS, en met medeweten en toestemming van verdachte [verdachte 1], die toen functie van Algemeen directeur van de ABS bekleedde.

Aan [betrokkene 2] en [betrokkene 3] is geen salaris uitbetaald. De gedeclareerde bedragen zijn gebruikt om de extra vergoeding en afscheidsbonus aan verdachte [verdachte 1] uit te betalen.

[betrokkene 4] en [betrokkene 5] hebben in de onder feit 1. tenlastegelegde periode werkzaamheden/diensten voor de ABS verricht. [betrokkene 4] leverde door hem thuis vervaardigde kerstpakketten, repareerde skelters voor de school en leverde koelwagens. [betrokkene 5], die een hoveniersbedrijf drijft, heeft hovenierswerkzaamheden voor de ABS verricht. [betrokkene 2] heeft in de

jaren 2002 tot en met 2004 (onder meer) straatwerkzaamheden en reparaties aan de elektrische installatie verricht op locaties van de ABS.

De benoemingen in dienstverband vonden achteraf plaats en de salarissen werden, in overleg met verdachte, berekend door of in opdracht van [verdachte 2] aan de hand van de door verdachte met genoemde personen afgesproken vergoeding voor de door hen te verrichten werkzaamheden/diensten. De in de benoemingsbrieven genoemde en in de administratie verwerkte periode van de dienstbetrekking correspondeert niet met de daadwerkelijk aan de werkzaamheden/diensten bestede werkuren.

Ook in deze gevallen heeft de ABS de berekende salarissen van genoemde personen, via het computersysteem (CASO), door gebruik te maken van de door het ministerie aan de ABS toegekende fres gedeclareerd bij het ministerie van OCW en vervolgens van het ministerie ontvangen.

In dit geval is de hiervoor omschreven handelwijze ten aanzien van [betrokkene 4], [betrokkene 5] en [betrokkene 2] door verdachte samen met [verdachte 2] bedacht en gebruikt om te kunnen bewerkstelligen dat de aan genoemde personen te verstrekken vergoedingen konden worden gedeclareerd bij het ministerie, onder gebruikmaking van de door het ministerie aan de ABS toegekende fres. De toegekende fres moesten immers per schooljaar worden verbruikt en in een bepaald schooljaar toegekende en niet gebruikte fres konden in beginsel niet worden doorgeschoven naar volgende schooljaren. Door voor genoemde wijze van handelen werd bewerkstelligd dat in een bepaald schooljaar toegekende fres zoveel als mogelijk door de ABS werden benut en werd voorkomen dat de aan genoemde personen te verstrekken vergoedingen voor door hen geleverde werkzaamheden/diensten ten laste van het eigen vermogen van de ABS zouden komen

De verdediging heeft kort weergegeven- betoogd dat het bestuur primair bevoegd en verantwoordelijk is binnen de ABS is en dat niet bewezen kan worden dat het bestuur van de Stichting de ABS heeft opgelicht als weergegeven onder feit onder 1. Het bestuur heeft het ministerie feitelijk niets voorgehouden. Bekostiging vindt bij voorschot plaats. Achteraf zou toetsing kunnen plaatsvinden door middel van controle van de onderliggende administratie. Deze controle heeft in de ten laste gelegde periode niet plaatsgevonden. Daarnaast kan ten aanzien van de werkzaamheden van [betrokkene 5], [betrokkene 4] en [betrokkene 2] (in de jaren 2002 tot en met 2004), waartegenover wel prestaties staan, niet bewezen worden dat het bestuur met het oogmerk om zichzelf en/of een ander wederrechtelijk te bevoordelen het ministerie heeft voorgehouden dat genoemde personen in het kader van een dienstverband werkzaamheden hebben verricht. Bovendien hanteert het openbaar ministerie in de visie van de verdediging een te enge uitleg van het begrip dienstverband.

Daarnaast meent de verdediging dat de in de tenlastelegging bedoelde brieven niet vals zijn, althans dat kan volgens de verdediging niet bewezen worden. De brieven zijn niet te kwalificeren als benoemingsbrieven. Het zijn brieven ter bevestiging van gemaakte afspraken, waarin het begrip dienstbetrekking niet nader is uitgewerkt. Ook van feit 4. moet verdachte dus worden vrijgesproken.

De rechtbank kan de verdediging hierin ten aanzien van het tenlastegelegde onder feit 1, aanhef en onder a. niet volgen.

Uit de hiervoor omschreven gang van zaken blijkt dat verdachte en [verdachte 2], in hun functie van respectievelijk Algemeen directeur en directeur Centrale Diensten van de ABS, eigenmachtig uitvoering hebben gegeven aan het bestuursbesluit om aan verdachte [verdachte 1] een extra vergoeding en een afscheidsbonus te kunnen verstrekken. Om deze betalingen aan hem te kunnen bekostigen hebben zij in de administratie van de ABS gefingeerde dienstverbanden van [betrokkene 2] en [betrokkene 3] opgenomen en daarmee samenhangende (eveneens gefingeerde) salarissen gedeclareerd bij het ministerie door, via het computersysteem (CASO), gebruik te maken van de door het ministerie aan de ABS toegekende fres. De gedeclareerde bedragen zijn vervolgens verstrekt aan de ABS, waarna het ontvangen geld is gebruikt om de extra vergoeding en afscheidsbonus aan [verdachte 1] te bekostigen.

De dienstbetrekkingen van [betrokkene 2] (in de periode 2002 tot en met 2004), [betrokkene 4] en [betrokkene 5] stroken niet met de daadwerkelijk door hen verrichte werkzaamheden/uitgevoerde

diensten en zijn alleen maar achteraf in het leven geroepen om de betalingen voor die werkzaamheden/diensten door middel van de toegekende fres te kunnen declareren. Nog daargelaten dat er niet gesproken kan worden van een dienstverband omdat het naar het oordeel van de rechtbank gaat om incidenteel te verrichten diensten/werkzaamheden en de specifieke kenmerken die passen bij een dienstverband ontbreken, komt de periode van de onderscheiden dienstverbanden niet overeen met de aan die werkzaamheden/diensten bestede tijd en zijn de dienstbetrekkingen en de daarmee samenhangende salarissen achteraf bepaald aan de hand van de met de genoemde personen afgesproken vergoeding voor de te verrichten werkzaamheden/diensten.

Niet is gebleken dat het bestuur van deze handelwijze van verdachte en [verdachte 2] op de hoogte is geweest, laat staan daarvoor toestemming heeft gegeven.

Onder de gegeven feiten en omstandigheden heeft de ABS door gebruik te maken van een valse voorstelling van zaken (listige kunstgreep) en leugens (samenweefsel van verdichtsels), het ministerie bewogen tot de afgifte van geldbedragen om zichzelf en/of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, tot welke feiten verdachte opdracht en/of feitelijk leiding heeft gegeven. Verdachte had, vanuit zijn functie van Algemeen directeur, de bevoegdheid en beschikkingsmacht om deze verboden gedragingen binnen de ABS uit te (laten) voeren.

Dat de bekostiging bij voorschot door het ministerie is verstrekt aan de ABS en er later nog controle plaatsvindt, doet naar het oordeel van de rechtbank niet af aan de gepleegde oplichting. Ten tijde van het verstekken van het voorschot wordt het ministerie immers bewogen tot het verstekken van het geldbedrag en is er sprake van oplichting. Dat het ten onrechte verstrekken van geldbedragen in een later stadium wellicht recht getrokken kan worden door het ministerie, leidt niet tot een ander oordeel.

Naar het oordeel van de rechtbank zijn de onder feit 4 vermelde benoemingsbrieven valselijk opgemaakt, omdat er onder de hiervoor gegeven feiten en omstandigheden geen dienstverbanden met de ABS zijn aangegaan.

De rechtbank is van oordeel dat verdachte van het tenlastegelegde feit 1, aanhef en onder b. dient te worden vrijgesproken. Niet bewezen kan worden dat de ABS listiglijk en/of bedrieglijk en/of in strijd met de waarheid het ministerie heeft voorgehouden dat aan verdachte diverse werktijdfactorverhogingen en/of onkostenvergoedingen waren toegekend conform toepasselijke wet- en regelgeving. Deze verhogingen en vergoedingen zijn immers allemaal opgenomen in de administratie van de ABS en verantwoord richting het ministerie. In dit geval is dus geen valse voorstelling van zaken gegeven. Dat de betreffende vergoedingen wellicht in strijd waren met de van toepassing zijnde regelgeving is in dit verband niet relevant. Anders dan de steller van de tenlastelegging meent, heeft de ABS het ministerie op geen enkel moment voorgehouden dat de vergoedingen wel rechtmatig waren. Van oplichting is onder de gegeven omstandigheden geen sprake. Anders zou iedere (achteraf beschouwd) onrechtmatige declaratie strafbaar handelen opleveren.

Ten aanzien van feit 2:

Zoals hiervoor reeds overwogen, zijn er naar het oordeel van de rechtbank onvoldoende aanwijzingen en aanknopingspunten aanwezig voor het bewijs dat verdachte, al dan niet met één of meer anderen, (het dagelijks- en/of algemeen bestuur van) Stichting de Arnhemse Buitenschool heeft bewogen tot afgifte van (een) geld(bedrag) of een goed.

Van dit deel van de tenlastelegging onder feit 2. dient verdachte te worden vrijgesproken.

Ten aanzien van feit 3:

De verdediging heeft betoogd dat de op de facturen a t/m e staande werkzaamheden niet zijn uitgevoerd binnen het kader van het dienstverband van verdachte, zodat vrijspraak dient te volgen.

De rechtbank stelt vast dat uit het dossier op geen enkele wijze blijkt dat verdachte in de op de facturen vermelde periodes buiten de normale werkzaamheden die behoren tot het takenpakket van de Algemeen directeur van de ABS, specifieke werkzaamheden heeft verricht voor de ABS. Desgevraagd heeft verdachte ter zitting de in de facturen gestelde werkzaamheden niet geconcretiseerd. Het ligt onder de gegeven omstandigheden naar het oordeel van de rechtbank wel op de weg van verdachte om hierover duidelijkheid te verschaffen. De rechtbank kan zich niet aan de indruk onttrekken dat deze constructie alleen maar in het leven is geroepen om verdachte een hogere vergoeding voor zijn reguliere werkzaamheden als Algemeen directeur van de ABS te verschaffen.

De facturen zijn naar het oordeel van de rechtbank dan ook valselijk opgemaakt.

Ten aanzien van de feiten 5. en 7:

De rechtbank is met de verdediging van oordeel dat er onvoldoende aanwijzingen en aanknopingspunten voorhanden zijn om te kunnen bewijzen dat verdachte betrokken is geweest bij de telefonische bedreigingen (feit 5) en het vernielen van de auto van [betrokkene 1] (feit 7). Verdachte dient hiervan dan ook vrijgesproken te worden.

Ten aanzien van het versturen van condoleancekaarten (feit 5) heeft de verdediging aangevoerd dat ook vrijspraak dient te volgen, nu in het dossier en de afgelegde verklaringen geen wettig en overtuigend bewijs terzake aanwezig is.

De rechtbank is evenwel van oordeel dat de betrokkenheid van verdachte bij het versturen van de condoleancekaarten wel wettig en overtuigend te bewijzen is. De rechtbank baseert zich daarbij op de door [verdachte 4] tegenover de verbalisanten afgelegde verklaring. [verdachte 4] heeft ter zitting als getuige onder ede aangegeven dat verdachte niet bij het versturen van die kaarten aanwezig is geweest. Desondanks acht de rechtbank deze verklaring ter zitting afgelegd niet geloofwaardig. Tegenover de verbalisanten heeft zij immers gedetailleerd aangegeven op welke wijze het versturen van deze kaarten heeft plaatsgevonden en wat de betrokkenheid van verdachte bij het versturen van die kaarten is geweest. Desgevraagd heeft zij als getuige op de zitting niet kunnen of willen aangeven waarom zij tegenover de verbalisanten de voor verdachte belastende en gedetailleerde verklaring heeft afgelegd. De tegenover de verbalisanten afgelegde verklaring wordt bovendien ondersteund door de door [verdachte 3] tegenover de verbalisanten afgelegde verklaring.

Bewezenverklaring

De rechtbank acht wettig en overtuigend bewezen dat de verdachte het onder 1, 3, 4 en 5 tenlastegelegde heeft begaan, met dien verstande dat:

1.

Stichting De Arnhemse Buitenschool in de periode van 1 januari 2001 tot en met 1 augustus 2006 te Arnhem en/of Klazienaveen en/of Beesd en/of Bladel en/of Doornenburg,

telkens met het oogmerk om zichzelf en/of een ander wederrechtelijk te bevoordelen, door het aannemen van listige kunstgrepen en door een samenweefsel van verdichtsels het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen bewogen tot afgifte van meerdere geldbedragen, hebbende de Stichting Arnhemse Buitenschool toen en daar listiglijk en bedrieglijk en in strijd met de waarheid het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen voorgehouden dat

a. [betrokkene 2] en [betrokkene 3] en [betrokkene 4] en [betrokkene 5] werkzaamheden in het kader van een dienstverband hebben verricht waardoor het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen telkens werd bewogen tot bovenomschreven afgifte,

tot vorenstaande feiten verdachte opdracht heeft gegeven en/of feitelijke leiding heeft gegeven aan de vorenstaande verboden gedraging(en)

3.

hij te Klazienaveen, in de periode van 16 september 2004 tot en met 10 januari 2005, meermalen, valselijk heeft opgemaakt bescheiden, te weten vijf facturen, (schijnbaar) afkomstig van Stichting de Arnhemse Buitenschool, te weten:

- a. factuur d.d. 16 september 2004 betreffende werkzaamheden in augustus 2004 (D-044) en
- b. factuur d.d. 16 september 2004 betreffende werkzaamheden in september 2004 (D-045) en
- c. factuur d.d. 6 november 2004 betreffende werkzaamheden in de maand oktober 2004 (D-046) en
- d. factuur d.d. 10 januari 2005 betreffende werkzaamheden in de maand november 2004 (D-049) en
- e. factuur d.d. 10 januari 2005 betreffende werkzaamheden in de maand december 2004 (D-052),

zijnde telkens enig geschrift dat bestemd is om tot bewijs van enig feit te dienen, zulks met het oogmerk om deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken,

bestaande de valsheid hierin dat de op de facturen vermelde werkzaamheden nimmer zijn uitgevoerd en/of waren uitgevoerd binnen het kader van het bestaande dienstverband tussen verdachte en Stichting de Arnhemse Buitenschool

4.

hij te Arnhem en/of Klazienaveen en/of Beesd, in de periode van 1 juni 2002 tot en met 5 september 2005, tezamen en in vereniging met een ander, meermalen, valselijk heeft opgemaakt bescheiden, te weten drie benoemingsbrieven (schijnbaar) afkomstig van Stichting de Arnhemse Buitenschool, te weten:

- a. een benoemingsbrief d.d. 25 juni 2002 gericht aan [betrokkene 2] (D-095) en
- b. een benoemingsbrief d.d. 5 september 2002 gericht aan [betrokkene 4] (D-033) en
- c. een benoemingsbrief d.d. 5 september 2002 gericht aan [betrokkene 5] (D-091),

zijnde telkens enig geschrift dat bestemd is om tot bewijs van enig feit te dienen, zulks met het oogmerk om deze als echt en onvervalst te gebruiken of door anderen te doen gebruiken, bestaande de valsheid hierin dat voornoemde personen nimmer een dienstbetrekking met Stichting de Arnhemse Buitenschool zijn aangegaan

5.

hij in de periode van 24 juni 2008 tot en met 18 juni 2009 te Arnhem en/of Klazienaveen en/of Beesd, tezamen en in vereniging met anderen, [betrokkene 1] en [betrokkene 6] en [betrokkene 7] en [betrokkene 8] heeft bedreigd met enig misdrijf tegen het leven gericht, immers hebben verdachte en zijn mededaders condoleancekaarten met daarin de sterfdatum van de ontvanger vermeld verstuurd naar voornoemde personen terwijl van deze condoleancekaarten een dreigende aard of strekking uitging.

De rechtbank acht niet wettig en overtuigend bewezen hetgeen meer of anders is ten laste gelegd. De verdachte zal hiervan worden vrijgesproken.

De rechtbank heeft de in de tenlastelegging voorkomende schrijffouten hersteld. De verdachte is hierdoor niet in de verdediging geschaad.

Kwalificatie

Hetgeen de rechtbank bewezen heeft verklaard levert de volgende strafbare feiten op:

Onder 1:

Opdracht geven tot en feitelijk leiding geven aan medeplegen van oplichting, begaan door een rechtspersoon, meermalen gepleegd.

Onder 3:

Valsheid in geschrift, meermalen gepleegd

Onder 4:

Medeplegen van valsheid in geschrift, meermalen gepleegd

Onder 5:

Medeplegen van bedreiging met enig misdrijf tegen het leven gericht, meermalen gepleegd

Motivering straf

Bij de bepaling van de straf heeft de rechtbank rekening gehouden met de aard en de ernst van het bewezen en strafbaar verklaarde, de omstandigheden waaronder dit is begaan, de persoon van de verdachte zoals deze naar voren is gekomen uit het onderzoek op de terechtzitting, het uittreksel uit het justitieel documentatieregister waaruit blijkt dat de verdachte niet eerder is veroordeeld ter zake van soortgelijke feiten alsmede de vordering van de officier van justitie.

Verdachte heeft zich schuldig gemaakt aan oplichting en valsheid in geschrifte. Door het opvoeren van niet bestaande dienstverbanden in de administratie van de Arnhemse Buitenschool heeft hij er, in de functie van Algemeen directeur, voor gezorgd dat deze school ten onrechte geldbedragen van het ministerie van OCW kon verkrijgen. Een deel van het verworven geld is gebruikt voor de bekostiging van het bovenmatig ophogen van zijn salaris en het aan hem verstrekken van een afscheidsbonus. Om de gang van zaken administratief te verbloemen heeft hij valse benoemingsbrieven opgemaakt en deze in de administratie van de school laten opnemen. Daarnaast heeft hij valselijk facturen opgemaakt om ook daarmee een verhoging van zijn salaris te kunnen bewerkstelligen. Naar het oordeel van de rechtbank is deze handelwijze, gelet op zijn maatschappelijke positie, als uiterst kwalijk te bestempelen.

Bovendien rekent de rechtbank verdachte zwaar aan dat hij zich na het opstarten van het fraudeonderzoek samen met anderen schuldig heeft gemaakt aan bedreiging van medewerkers van de school, door hen condoleancekaarten met daarop telkens de sterftedag van de onderscheiden medewerkers te vermelden.

De rechtbank houdt rekening met het feit dat de vordering van de officier van justitie is gebaseerd op een groter aantal bewezenverklarde feiten. Ook neemt de rechtbank de persoonlijke omstandigheden in aanmerking, zoals deze onder meer blijken uit het opgemaakte reclasseringsrapport.

Desondanks acht de rechtbank de ernst van het door verdachte gepleegde feiten en de omvang van de betrokken geldbedragen van een zodanige betekenis dat de enige passende en geboden sanctie een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van aanzienlijke duur dient te zijn.

Vordering van de benadeelde partij

Als benadeelde partij heeft zich in het strafproces gevoegd [betrokkene 1], wonende te Arnhem.

De benadeelde partij heeft schriftelijk opgave gedaan van de inhoud van de vordering en van de gronden waarop deze berust.

Naar het oordeel van de rechtbank is komen vast te staan dat aan de benadeelde partij door het bewezen verklaarde rechtstreeks schade is toegebracht, die de rechtbank in redelijkheid en billijkheid vaststelt op 200,00. De rechtbank zal de vordering tot dat bedrag toewijzen. Het overige gedeelte van de vordering van de benadeelde partij zal de rechtbank afwijzen.

Schadevergoedingsmaatregel

De rechtbank zal aan verdachte de verplichting opleggen voornoemd geldbedrag ten behoeve van de benadeelde partij aan de staat te betalen. De rechtbank heeft daartoe besloten omdat verdachte jegens de benadeelde partij naar burgerlijk recht aansprakelijk voor de schade die door het strafbare feit is toegebracht en het belang van de benadeelde partij ermee is gediend niet zelf te worden belast met het innen van de toegewezen schadevergoeding.

Toepasselijke wettelijke voorschriften

De rechtbank heeft gelet op de artikelen

47 lid 1 aanhef en onder 1, 36f, 51, 57 lid 1, 225 lid 1 (oud), 285 lid 1 en 326 van het Wetboek van Strafrecht

BESLISSING

De rechtbank:

- verklaart het onder 6 tenlastegelegde nietig en het onder 2, 5 en 8 tenlastegelegde partieel nietig;
- verklaart het Openbaar Ministerie ter zake van het resterende onder 8 tenlastegelegde niet ontvankelijk;
- verklaart het onder 1, 3, 4 en 5 tenlastegelegde wettig en overtuigend bewezen zoals hiervoor is aangegeven, te kwalificeren als voormeld;
- verklaart het bewezenverklarde strafbaar;

- verklaart de verdachte voor het bewezenverklaarde strafbaar;
- verklaart het onder 7 en meer of anders tenlastegelegde niet bewezen en spreekt verdachte daarvan vrij;
- veroordeelt de verdachte voor het bewezen- en strafbaar verklaarde tot:

Een gevangenisstraf voor de duur van 15 maanden.

Beveelt dat bij de tenuitvoerlegging van deze straf de tijd die de veroordeelde vóór de tenuitvoerlegging van deze uitspraak in verzekering en in voorlopige hechtenis heeft doorgebracht, in mindering zal worden gebracht.

Beslissing op de vordering van de benadeelde partij

Wijst de vordering van de benadeelde partij [betrokkene 1], wonende te Arnhem toe en veroordeelt de veroordeelde tot betaling aan de benadeelde partij van een bedrag van 200,00 (zegge tweehonderd euro).

Wijst de vordering van de benadeelde partij voor het overige af.

Veroordeelt de veroordeelde in de kosten door de benadeelde partij gemaakt en ten behoeve van de tenuitvoerlegging nog te maken, tot op heden begroot op nihil.

Verplicht de veroordeelde aan de Staat te betalen een geldbedrag van 200,00 (zegge tweehonderd euro) ten behoeve van het slachtoffer [betrokkene 1], wonende te Arnhem, bij gebreke en verhaal te vervangen door 4 dagen hechtenis. Toepassing van de vervangende hechtenis heft de hiervoor opgelegde verplichting niet op.

Dit vonnis is aldus gewezen door mrs. H.H.A. Franssen, voorzitter, L.W. Janssen en

J. van Bruggen, rechters, in tegenwoordigheid van A.E. Tuinstra, als griffier en uitgesproken op de openbare terechtzitting van 4 november 2011.